թիւ 2, հիմն. 1901 Յունիսին, տպագր. **Ամսօրեայ տեղեկատու** (հանդէս), **Տեղեկագիր** և եղեւմտացոյց 1908 տարւոյ Ս. Յակոբայ Ազգ. Անկեւանոցի, **Կազմ. կանոնագիր** Վ.ոսփորի Խնայասիր. Ընկ.եան (1910): ** ՀՕՐՃԻ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ, Մօլա Թաշ, Սամմանադրութենն ալ առաջ: ** ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՏՊԱՐԱՆ, հիմն. 1910 ին Սիմպիւլլի խան, **Մ. եւ Ն. Ցովակիմեանք**, որոնցմէ Մելքոն վարիչն է, [իր հօրեղբօրորդիներուն՝ կապարի ձուլանարատեր Նորայր, Հայկ և Արամի հետ ընկերովի], ծնած 1886 ին և վկայուած Մխիթ. Հարց վրժրն. էն, տպագր. ասպարէզը մտած 1905 ին՝ միանալով Թէրզեան տպարանին որ կը վերածուի **Թէրզեան եւ Ցովակիմեան Ընկ եան** (Ղալաթիա, Բերշէմպէ Բազար): — Առեւտր. Նոր Տպարանն լոյս ընծայուած են «Պզտիկ տառամներ» և «Գաւառին Տարեցոյցը» 1911: * ԹԷՐԶԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ., Ղալաթիա, Եէնի Եօլ, տպարան-վիմագրատուն: ** ՕՆՆԻԿ ՄՈՒՍԵԱՆ, Մօլա Թաշ, վիմագրատուն: ** ՏՊ. «ԿԻԼԻԿԻԱ», Գէորգ Բարագեանի և գրաշարապետ Արամ Ֆիրապեանի, Մսրը խան: Հոն տպուած է Գրաշարաց ընկ.եան երկլեզուեան **Կանոնագիրն** ու քանի մը թիւ միայն շարունակուած **Կիլիկիա** հանդէսը: — Այժմ փակուած: ** ՀՐԱՆՏ ԲԷՐԷՍԹԷՃԵԱՆ, Սկիւտարցի: Նախապէս Նոր Նամակատան եռին էր իր տպարանն ուրկէ լոյս ընծայած է Սկիւտարի ձեմարանին ուսման ծրագիրը, Թէոդիկի մէկ **Երգը**՝ նոր Սուլթանին ձօնեալ եւայլն: ** ԶԳՕՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ (Իզտամ խան), տպած է Արամ Անտոնեանի **Խարազանն** ու Մարտ 31ի Դեպքին նշանաւոր **իլավէները**: «Տիպ ու Տառ.»իս գրաշար՝ Տիւլկերեան Յակոբի ընկերանալով պան մը հրատարակած է **Կիկոյ** գաւեշտաբերը, **Առաւօտ** օրաբերը, Զինուորագրութեան կանոնագիրը եւն.: Նախապէս փորագրիչ, ցարդ նոյնպէս: ** ՅԱԿՈԲ ԲՕԶՈՒԻՆԵԱՆ, Մօլա Թաշ, վիմագիր Օ. Մոքոսեանի տպարանը: ** ԱՐՏԱՇԵ. Յ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ, վաղեմի գրաշարապետ Արեւելքի, Մանգումէի, իսկ հիմայ՝ ձեռիտէի: 1910 ին Պապը Ալի տպարան մը կը կազմէ առանց մեքենայի, լոյս ընծայելով **Տանարի** քանի մը թիւերը, Ե. Արմենի «Ազգ. Սամմանադրութիւն»ը, «Բոցեր ու խոցեր», Աշուղ Շանուգարի գրքոյկները եւն.: Այժմ դադրած: ** Մ. ԳԱԼԲԱԳՃԵԱՆ, Ճրդալ օղլու Եօգուշը: ** ՄԻՔ. ՏԷՐ-ՍԱՀԱԿԵԱՆ, 2 եղբայր, այժմ գրաշար: Մօլա Թաշի իրենց տպարանն լոյս ընծայած են **Փանդիր**, **Կայծ**, **Սոխակ** (հանդէս) և **Աւետարկնեբուն մէջ**ը (որուն ճակատը վերջէն փակցուած պիտակ մը կայ «Տպ. Միքայէլ Տէր-Սահակեան», սակայն նոյն գիրքը ԳԱՏԷՐ տպարանէն լոյս ընծայուած է): ** ՅԱԿՈԲ ՀՕԼԱՍ, հայ հռոմէական: 1911 ին առանց մեքենայի տպարան մը ունեցած է և լոյս ընծայած տասնեակ մը «պռօշիւռ»ներ: Նոյն տարին գործը դադրեցուցելով սկսած է գրաղիլ գրաշարութեամբ: ** ՀՐԱՆՏ ԽՏՇԵԱՆ, Մօլա Թաշ. կը շարունակուի: ** ՅԱԿՈԲ ԲԷՇԻՇԵԱՆ, Բերա, Պէքեար փողոց, թիւ 20: Տպագրիչը **Նոր Աշխարհ** թերթին որուն առաջին թիւը Թօլայեան տպարանէն լոյս տեսաւ 5 Մարտ 1912 ին, կառավարական 500 ռսկւոյ նոր օրէնքին պաշտօնապէս յայտարարութենէն քանի մը ժամ առաջ: **Կայծ** ամսաթերթը, նաեւ Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան օրկան այդ դադարեալ լրագիրը 13 թիւէն սկսեալ տպուած է Յ. Բէշիշեանի կողմէ: — Գրաշարապետ Մկրտիչ Նահապետեան: ** Ս(ԻՄՈՆ) ՕՀԱՆԵԱՆ ընկերանալով Յ. Թօլայեան տպարանի վաղեմի գրաշարապետ Ճարեան Ֆրանչիի՝ այս տարի կը բանայ տպարան մը Ղալաթիա, Եիւքսէք Գալտրրըմ (Թէքքէ), Էսքէր փողոց, թիւ 3, տպագրելով **Ուսումնարան** դպրոցական հանդէսն ու **Կաղնօք** երգիծաբերը:

ԴԷՊԵՐ

ԽՋԱՐԻՊ (Զմիւռնիա) առաջնութիւնը կը շահի Տաճկաստանի գաւառներուն մէջէն, 1676 ին իր ունեցած հնագոյն հայ տպարանին համար՝ կոչուած

26գ. **Տպարան Ա. Էջմիածնի եւ Ա. Արդսի Գօրավարի** + — Այս տիտղոսով բացուած տպարաններուն յիշատակութիւնն ըրինք սակէ առաջ՝ նախ 26Ա թուա-